

IKAS årsberetning 2017

Publiceret april 2018

Institut for Kvalitet og Akkreditering
i Sundhedsvæsenet

Forord: Nye akkrediteringsrunder

2017 var for IKAS et år, hvor der var fokus på aftaler om nye akkrediteringsrunder.

IKAS' akkreditering er gældende i tre år og otte uger. Det betyder, at når man som sundhedsyder er blevet akkrediteret i en akkrediteringsrunde, går der tre år og otte uger, før man skal akkrediteres igen. Det forsættes vel at mærke, at der er indgået overenskomstaftale eller anden aftale om fortsat akkreditering.

Danske Regioner forhandlede ny overenskomst med PLO i september 2017. Dette resulterede i, at almen praksis fra næste akkrediteringsrunde, som starter i 2019, tilskyndes til at indgå i et nyt klyngesamarbejde, hvori de har fokus på kvalitetsarbejdet. Alternativt kan klinikkerne fortsætte med at blive akkrediteret via DDKM.

De privatpraktiserende speciallæger afslutter deres første akkrediteringsrunde i oktober 2018.

I oktober 2017 blev der indgået en ny overenskomst mellem Danske Regioner og FAS, hvori parterne blev enige om, at de privatpraktiserende speciallæger fortsætter kvalitetsarbejdet via DDKM.

Anden akkrediteringsrunde starter i april 2019, og arbejdet med at tilpasse akkrediteringsstandarderne til 2. akkrediteringsrunde er i fuld gang og færdiggøres sommer 2018.

Der bliver i foråret 2018 udviklet nye akkrediteringsstandarder for apotekerne, som apotekerne skal akkrediteres efter fra januar 2019.

I 2017 blev der ydermere brugt tid på at driftssikre IKAS til to nye faggrupper; kiropraktorerne, som startede surveys fra januar 2018 og fodterapeuterne, der starter surveys fra oktober 2018.

Jesper Gad Christensen, direktør

Generelt om IKAS og DDKM

Institut for Kvalitet og Akkreditering i Sundhedsvæsenet (IKAS) har til opgave at udvikle og drive Den Danske Kvalitetsmodel (DDKM).

DDKM er en model, der handler om dels at vurdere, om der leves op til nogle besluttede kvalitetsstandarder, og dels at understøtte kvalitetsudviklingen i det danske sundhedsvæsen. Størstedelen af de sundhedsydere, der er helt eller delvist offentligt finansierede, er tilmeldt DDKM.

Nogle af disse sundhedsydere er tilmeldt DDKM på baggrund af overenskomster mellem Regionernes Lønnings- og Takstnævn og den relevante faglige organisation. Dette gælder for almen praksis, fodterapeuter, kiropraktorer, praktiserende speciallæger samt privathospitaler og privatklinikker. Andre deltager frivilligt, hvilket gælder for apotekerne, de færøske sygehuse, kommunerne, Sørlandet Sykehus i Norge samt det præhospitale område.

DDKM er udviklet til privatpraktiserende tandlæger og fysioterapeuter, og det videre forløb aftales i de igangværende overenskomstforhandlinger. Udvikling af DDKM for privatpraktiserende psykologer og tandplejere blev påbegyndt i efteråret 2017.

Akkreditering er en kvalitetsvurdering, hvor IKAS vurderer, hvorvidt en aktivitet, ydelse eller institution lever op til et sæt af fælles besluttede standarder. En akkreditering siger således noget om en sundhedsorganisations evne til at arbejde med kvalitetsudvikling og kvalitetsforbedringer.

[Læs mere om DDKM her.](#)

Øvrige offentlige kvalitetsinstitutioner i det danske sundhedsvæsen som IKAS samarbejder med:

[Styrelsen for Patientsikkerhed \(STPS\)](#)

STPS er primært tilsynsmyndighed i forhold til autoriserede sundhedspersoner og sundhedsvæsenet. Herudover varetager STPS bl.a. autorisationssystemet, ligesom de afgør klager vedrørende patientrettigheder og faglig behandling.

Tidspunkter for surveybesøg koordineres i et vist omfang mellem IKAS og STPS, og STPS anvender ligeledes akkrediteringsrapporter fra IKAS som baggrund for tilrettelæggelse af deres besøg.

[Central Enhed for Infektionshygiejne under Seruminstituttet \(CEI\)](#)

CEI varetager den centrale koordinering af det infektionshygiejniske arbejde via rådgivning og vejledning af sundhedssektoren, ministerier og styrelser. CEI udarbejder nationale infektionshygiejniske retningslinjer (kaldet NIR), der er grundlaget for de hygiejnerelaterede akkrediteringsstandarder i DDKM.

IKAS har et tæt samarbejde med CEI i forhold til at sikre, at opdateringer af de infektionshygiejniske retningslinjer bliver implementeret i DDKM og dermed overholdt hos de sundhedsydere, som IKAS akkrediterer.

[Regionernes Kliniske Kvalitetsudviklingsprogram \(RKKP\)](#)

RKKP understøtter infrastrukturen for de landsdækkende kliniske kvalitetsdatabaser, Danske Multidisciplinære Cancer Grupper (DMCG) og kompetencecentre for epidemiologi, biostatistik, sundhedsinformatik og klinisk kvalitet. Programmets primære formål er at sikre fortsat bedre udnyttelse af de landsdækkende kliniske kvalitetsdatabaser såvel klinisk som ledelsesmæssigt og forskningsmæssigt.

Ifølge "Bekendtgørelse om indberetning til godkendte kliniske kvalitetsdatabaser og videregivelse af data til Sundhedsdatastyrelsen" skal praktiserende sundhedspersoner indberette oplysninger til relevante kliniske kvalitetsdatabaser. Dette krav fremgår ligeledes af IKAS' akkrediteringsstandarder.

IKAS' kunder - status pr. ultimo 2017

Nedenstående tabel viser antal planlagte og gennemførte surveys i 2017.

	Planlagte surveys (ikke opfølgninger eller midtvejsbesøg)	Afbrudte surveys (påbegyndte men ikke gennemført)	Aflyste surveys (med så kort varsel at IKAS har afholdt udgifter til surveyors)
Privathospitaler	20	0	0
Apoteker	65	0	1
Almen praksis	508	1	14
Speciallægepraksis	267	1	2
Kommuner	0	0	0
Præhospital	3	0	0
Norge og Færøerne	3	0	0
I alt	866	2	17

Status for arbejdet med DDKM i 2017

I 2017 gennemførte IKAS 866 surveys, 291 opfølgningssurveys, og lavede derudover en række pilottest-surveys. De mange surveys blev gået i almen praksis, i speciallægepraksis, på apoteker, på privathospitaler og klinikker, i kommunerne og på det præhospitale område.

I de følgende afsnit er det muligt at læse mere om, hvad der skete for de forskellige kundegrupper i 2017, både for de kundegrupper, som er blevet akkrediteret gennem flere år og for de nyere praksiskunder, som er kommet til i de seneste år.

Kundegruppe	Status for 2017 og forventninger til kommende år
Almen praksis	<p>Akkrediteringen i almen praksis er forløbet planmæssigt i 2017.</p> <p>Ved udgangen af 2017 var 1611 klinikker tilmeldt DDKM. 182 klinikker havde fået fritagelse frem til udgangen af 2017. IKAS har ikke oplysninger om, hvor mange af de 182 fritagne klinikker, der stadig er aktive ved udgangen af 2017.</p> <p>Link til mere info om DDKM for almen praksis.</p>
Apoteker	<p>Akkrediteringen af apoteker er forløbet planmæssigt i 2017. Udviklingen af 3. version af standardsættet er påbegyndt og afsluttes i begyndelsen af 2018.</p> <p>81 % af de danske apoteker var ved udgangen af 2017 tilmeldt DDKM.</p> <p>I alt var der tilmeldt 189 apoteker (175 hovedapoteker + 14 supplerende enheder/tillægsbevillinger) ud af 232 apoteker (209 hovedapoteker + 23 supplerende enheder/tillægsbevillinger).</p> <p>Dette er samme resultat som ved udgangen af 2016, hvor tilmeldingsandelen også var 81 %.</p> <p>Der er ikke indregnet filialer, da de som udgangspunkt er dækket af hovedapotekets tilmelding.</p> <p>Link til mere info om DDKM for apoteker.</p>
Fodterapeutpraksis	<p>Akkreditering påbegyndes oktober 2018.</p> <p>Link til mere info om DDKM for fodterapeutpraksis.</p>
Fysioterapeuter	<p>17 pilottestsurveys blev gennemført i perioden 9. januar til 27. februar 2017. Bestyrelsen godkendte det endelige standardsæt i maj 2017. Opstart af akkreditering afventer overenskomstparternes beslutning.</p> <p>Link til mere info om DDKM for fysioterapeuter.</p>
Færøske sygehuse	<p>Der er gennemført survey på de færøske sygehuse i februar 2017. Midtvejsbesøg planlægges i 2018.</p> <p>Link til mere info om DDKM for færøske sygehuse.</p>

Kiropraktorer	<p>I løbet af 2017 er der gennemført informationsmøder for kiropraktorer. Akkreditering påbegyndes januar 2018.</p> <p>Link til mere info om DDKM for kiropraktorer.</p>
Kommuner	<p>7 % af de danske kommuner har ved udgangen af 2017 mindst én tilmelding til DDKM svarende til 7 tilmeldte kommuner ud af 98 kommuner i Danmark.</p> <p>IKAS er fortsat i kontakt med en kommune, som ikke ønsker en aftale med IKAS om akkreditering, men som arbejder med modellen og ønsker samarbejde omkring implementeringsdelen.</p> <p>To kommuner har frameldt sig DDKM grundet strukturændringer (organisationsændringer og lederskift) og et ønske om at fokusere på kommunens arbejde med den nye nationale kvalitetsdagsorden.</p> <p>Der iværksættes i 2018 et reklamefremstød for at få de kommunale tandklinikker til at tilmelde sig DDKM.</p> <p>Link til mere info om DDKM for kommuner.</p>
Norske sygehuse	<p>Ingen aktiviteter i 2017. Ingen aktiviteter planlagt for 2018.</p> <p>Link til mere info om DDKM for norske sygehuse.</p>
Privatpraktiserende speciallæger	<p>Akkrediteringen i speciallægepraksis er forløbet planmæssigt i 2017. Revisionen af standardsættet med henblik på næste akkrediteringsrunde 2019 - 2021 er påbegyndt.</p> <p>Link til mere info om DDKM for praktiserende speciallæger.</p>
Privathospitaler og klinikker	<p>Akkrediteringen af privathospitaler er forløbet planmæssigt i 2017 med de justeringer, der følger af ændringer i kundekredsen. IKAS noterer, at Danske Regioner og Sundhed Danmark i 2017 indgik en ny rammeaftale om deltagelse i det udvidede frie sygehusvalg. Aftalen løber til udgangen af august 2019 og indeholder stadig et krav om akkreditering efter DDKM.</p> <p>For privathospitaler er der både tilkommet og fratrukket en del kunder i 2017. Samtlige foreningsejede hospitaler har valgt ikke at fortsætte i DDKM, efter at det ikke længere kræves af dem. Blandt DUF-hospitalerne, som er forpligtede på DDKM, ser vi både en afgang på grund af opkøb og enkelte lukninger og en tilgang af nye kunder, der oftest er små klinikker.</p> <p>Link til mere info om DDKM for privathospitaler og klinikker.</p>
Privatpraktiserende psykologer	<p>Udvikling af standardsæt er sat i gang i 2017 og forventes færdigt i efteråret 2018.</p> <p>Link til mere info om DDKM for privatpraktiserende psykologer.</p>
Privatpraktiserende tandlæger	<p>28 pilottestsurveys blev gennemført i perioden 20. april til 30. maj 2017. Bestyrelsen godkendte det endelige standardsæt i september 2017.</p>

Opstart af akkreditering afventer overenskomstparternes beslutning.

[Link til mere info om DDKM for privatpraktiserende tandlæger.](#)

Privatpraktiserende tandplejere

Udvikling af standardsæt er sat i gang i 2017 og forventes færdigt i efteråret 2018.

[Link til mere info om DDKM for privatpraktiserende tandplejere.](#)

Det præhospitale område

Der er gennemført akkreditering i Region Syddanmark i juni 2017.

Der er indledt et samarbejde med Region Sjælland om udvikling af 3. version af DDKM for det præhospitale område, som skal ligge til grund for eksternt survey i regionen i november 2018. 3. version af standarderne forventes godkendt af IKAS' bestyrelse i april 2018 og overdrages umiddelbart herefter til de præhospitale organisationer i regionen.

[Link til mere info om DDKM for det præhospitale område.](#)

Artikler, konferencer og oplæg i 2017

Kapitel i bog: Knudsen JL, Engel C, Eriksen J. Denmark: Cancer Patient Pathways. I: Health Systems Improvement Across the Globe: Success Stories from 60 Countries. Eds: Braithwaite J, Mannion R, Matsuyama Y, Shekelle P, Whittaker S, Al-Adawi S. CRC Press.

Oplæg på 20th Nordic Congress of General Practice, Reykjavik 14-16 jun 2017: Marthinsen R, Christensen JG, Engel C. Accreditation of general practices in Denmark: Findings from surveys and outcomes after the opportunity to improve.

Oplæg på ISQua 34rd International Conference, London 1-4 okt 2017: Marthinsen R, Christensen JG, Engel C. Accreditation in Danish specialist physician practice: Findings from surveys and outcomes after the opportunity to improve.

Løbende undervisning for Uddannelsesregion Nord og Uddannelsesregion Øst (6-8 gange i første halvår 2017 – herefter har IKAS valgt at trække sig ud denne opgave): SOL 1 (Speciallægeuddannelsen for yngre læger): Kvalitetsudvikling i Sundhedsvæsenet.

Oplæg for delegation fra Sundhedsministeriet i Singapore, der aflagde besøg hos IKAS 31. juli 2017. Carsten Engel, Connie Fuhlendorff, Dennis Decker Jensen, Imran Khan.

Undervisning for farmaceutstuderende på Københavns Universitet om Den Danske Kvalitetsmodel for apoteker, februar 2017: Simon Schytte-Hansen.

IKAS' bestyrelse 2017

IKAS er ledet af en bestyrelse, hvor medlemmerne er udpeget af henholdsvis Sundhedsstyrelsen, Danske Regioner, Sundheds- og Ældreministeriet, Kommunernes Landsforening, Danmarks Apotekerforening, og Dansk Erhverv.

I 2017 bestod bestyrelsen af:

- **Formand Vagn Nielsen**, Sundhedsstyrelsen
- **Christian Boel**, Danske Regioner
- **Svend Hartling**, Danske Regioner
- **Lene Brøndum Jensen**, Sundheds- og Ældreministeriet
- **Hanne Agerbak**, Kommunernes Landsforening
- **Janet Marie Samuel**, Sundhedsstyrelsen
- **Erik Jylling**, Danske Regioner
- **Birthe Søndergaard**, Danmarks Apotekerforening
- **Thomas Kiær**, Dansk Erhverv

[Læs om IKAS' bestyrelsesmedlemmer her.](#)

Akkrediteringsnævnet 2017

Akkrediteringsnævnet er en uvildig instans, som træffer beslutning om akkrediteringsstatus for de institutioner, der deltager i DDKM. Medlemmerne af Akkrediteringsnævnet er udvalgt, så deres faglighed dækker de sektorer og faggrupper, som deltager i DDKM. Medlemmerne af akkrediteringsnævnet refererer til IKAS' bestyrelse.

Formand
Jesper Poulsen

Ledende overlæge på Anæstesiaafdelingen og speciallæge i anæstesiologi på Gentofte Hospital.

Næstformand
Erling Birk Madsen

Overlæge, dr. med., MPA, speciallæge i kardiologi og intern medicin.

Næstformand
Jette Dam-Hansen

Praktiserende læge, Lægerne Skt. Olufsgade 1, 8000 Aarhus C.

[Læs mere om Akkrediteringsnævnet og dets medlemmer her.](#)